

KÄLLSKATTEN

Norska medborgare.

Till de lokala skattemyndigheterna.

Centrala uppördsnämnden har i sina meddelanden nr 72/1947, 11/1949, 3/1952 och 1/1953 behandlat frågan om skatteavdrag för bl. a. norsk arbetstagare med arbetsanställning i Sverige. Däri lämnade anvisningar grundades på det mellan Sverige och Norge gällande avtalet för undvikande av dubbelbeskattning och kungörelsen om tillämpning av nämnda avtal (SFS nr 791/1947).

Sverige har nu ingått nytt avtal med Norge för undvikande av dubbelbeskattning, varjämte kungörelse om tillämpning av detta avtal utfärdats (SFS nr 26/1957).

Avtalet skall tillämpas första gången med avseende å 1958 års taxering. Med hänsyn härtill bör beträffande preliminär skatt i Sverige avtalets bestämmelser beaktas i fråga om skatter, som erläggas under inkomståret 1957.

Enligt artiklarna 11 och 12 i avtalet samt anvisningarna till dessa artiklar gäller beträffande beskattning av inkomst av personligt arbete såsom huvudregel, att dylik inkomst skall beskattas allenast i den stat, där den skattskyldige utövat den verksamhet, från vilken inkomsten härör. I artikel 11 punkterna 2—5 angivas emellertid vissa undantag härifrån. Sålunda skall den omständigheten, att en i den ena staten bosatt och där anställd person på grund av sin tjänst tillfälligtvis uppehåller sig inom den andra statens område ej medföra, att verksamheten anses utövad i denna senare stat, försåvitt han

erhåller sina löneförmåner uteslutande från sin i den förra staten bosatte arbetsgivare och han vistas i den senare staten under en tidrymd eller tidrymder, som sammanlagt icke överstiga 183 dagar under beskattningsåret. Vidare beskattas inkomst av arbete, som helt och hållet eller till huvudsaklig del fullgöres ombord å svenskt eller norskt fartyg eller luftfartyg, allenast i den stat, där den som uppbär inkomsten anses bosatt. Då ett aktiebolag anses bosatt i en av staterna men ledamöter av dess styrelse, representantskap, kontrollkommitté eller dylikt äro bosatta i den andra staten, skola ersättningar, vilka av bolaget utbetalas till dessa ledamöter i deras här avsedda egenskap, beskattas allenast i sistnämnda stat. Slutligen skall studerande vid universitet eller högskola i den ena staten, som under högst 100 dagar under ett och samma kalenderår innehar anställning i den andra staten för att erhålla för studierna erforderlig praktisk utbildning, beskattas för sin inkomst av anställningen allenast i den stat, där han anses bosatt.

Skådespelare, filmskådespelare, radio- eller televisionartister, musiker, idrottsmän och andra, vilka yrkesmässigt ägna sig åt offentlig nöjesverksamhet, beskattas städse för sin inkomst därav i den stat, där verksamheten utövas, oberoende av längden av deras vistelse därstädes (art. 12). För Sveriges vidkommande skola härvidlag iakttagas stadgandena i 54 § c) kommunalskattelagen och i 7 § b) förordningen om statlig inkomstskatt.

Centrala uppbördsnämnden får med ändring av sina meddelanden nr 72/1947, 11/1949, 3/1952 och 1/1953 i vad desamma beröra skatteavdrag för norsk arbetstägare med arbetsanställning i Sverige utfärda följande anvisningar att tills vidare tillämpas beträffande skatteavdrag för sådana arbetstägare.

Innehar norsk arbetstägare arbetsanställning i Sverige skall skatteavdrag alltid verkställas. Gör norsk arbetstägare hos arbetsgivaren gällande att han på grund av avtalets bestämmelser icke är skattskyldig i Sverige för sin inkomst av anställningen, skall skatteavdrag likväl verkställas och arbetstägaren hänvisas till den lokala skattemyndigheten för att av denne erhålla beslut beträffande skatteavdraget.

Den lokala skattemyndigheten skall i sådant fall söka utröna, huruvida sådana omständigheter föreligga, som omnämnas i artikel 11 punkterna 2, 4 och 5 och anvisningspunkten till artikel 12 i det mellan Sverige och Norge nu ingångna avtalet för undvikande av dubbelbeskattning. Befinnes så vara fallet, har den lokala skattemyndigheten att förklara, att skatteavdrag icke skall verkställas. I övriga fall skall skatteavdrag ske och debetsedel utfärdas, där så icke tidigare skett.

I fråga om norsk sjöman torde skatteavdrag enligt uppbördsförordningens bestämmelser icke böra verkställas, om icke arbetsgivaren på grund av tillgängliga upplysningar finner att sjömannen bör anses vara bosatt i Sverige.

Ersättning för personskador.

Till Försvarets Civilförvaltning.

I en till centrala uppbördsnämnden inkommen framställning har civilförvaltningen hemställt om nämndens förklaring i nedannämnda spörsmål.

Civilförvaltningen framhåller att ämbetsverket bl. a. har att reglera personskador hänförliga till försvaret. De olika slag av ersättningar, som förekomma vid dylik skadereglering äro huvudsakligen av fyra slag, nämligen 1) ersättning för mistad arbetsförtjänst, 2) ersättning i form av livränta, 3) ersättning för sveda och värk samt för lyte och men samt 4) à contoersättning. I fråga om skatteavdrag för preliminärskatt har ämbetsverket i huvudsak tillämpat den principen att skatteavdrag icke göres å ersättning för mistad arbetsförtjänst och å ersättning för sveda och värk samt för lyte och men. I regel göres ej heller skatteavdrag å à contoersättning. I fråga om ersättning i form av livränta sker skatteavdrag i de fall då livräntan för år överstiger 1.500 kronor och den skadade icke uppbär annan inkomst, som bedömes vara hans huvudsakliga inkomst av tjänst. Är den skadade påförd B-skatt, göres givetvis intet skatteavdrag.

Viss tveksamhet i fråga om skyldigheten att i angivna sammanhang göra avdrag för preliminär skatt hade emellertid uppkommit, varför ämbetsverket hemställt om centrala uppbördsnämndens förklaring om och i vad mån sådan skyldighet föreligger i samband med utbetalning av skadestånd för inträffad personskada.

*

Centrala uppbördsnämnden får i ärendet avgiva följande förklaring.

1) Ersättning för mistad arbetsförtjänst.

Frågan huruvida skatteavdrag skall göras är beroende på huruvida ett arbetsgivare-arbetstägareförhållande enligt uppbördsförordningens mening föreligger.

Detta är fallet om det utbetalade beloppet i beskattningshänseende utgör för mottagaren skattepliktig inkomst av tjänst. Slutligen måste för att avdragskyldighet skall föreligga beloppet utgöra mottagarens huvudsakliga inkomst av tjänst.

I anvisningarna till 39 § uppbördsförordningen uttalas, att arbetsgivare-arbetstagareförhållande i princip föreligger, då någon utbetalar belopp, som för mottagaren motsvarar i 39 § avsedd inkomst av tjänst. Utbetalas ersättning till personer, beträffande vilkas anställnings- och inkomstförhållanden utbetalaren saknar kännedom, måste denne i allmänhet infordra uppgift från betalningsmottagaren för att kunna avgöra huruvida avdragskyldighet föreligger eller ej. Centrala uppbördsnämnden har i förklaring den 30 augusti 1946 (nämndens meddelande nr 5 år 1946) i fråga om utbetalning av livränta eller pension uttalat, att försäkringsanstalt bör sätta sig i förbindelse med betalningsmottagaren och meddela denne att skatteavdrag kommer att verkställas av anstalten, därest icke mottagaren styrker att avdrag ej behöver göras. Gör mottagaren gällande att avdrag icke skall ifrågakomma, ankommer det på försäkringsanstalten att bedöma värdet av vad betalningsmottagaren framhåller till stöd för sin ståndpunkt. Ofta är det tillräckligt med en uppgift från betalningsmottagaren angående hans övriga inkomster, specificerade och i förekommande fall med upplysning om den arbetsgivare, till vilken debetsedel överlämnats eller kommer att överlämnas för skatteavdrag. I tveksamma fall bör emellertid intyg från lokal skattemyndighet krävas.

Ett liknande förfarande synes böra vidtagas av ämbetsverket, då fråga uppkommer om utbetalning av ersättning för

mistad arbetsförtjänst. Framgår av utredningen att ersättningen får anses utgöra den skadades huvudsakliga inkomst av tjänst, bör skatteavdrag verkställas såvida icke mottagaren har att utgöra preliminär B-skatt under inkomståret.

Sträcker sig sjukdomstiden över en längre tidrymd, kan fråga uppkomma om giltighetstiden av verkställd utredning. Någon allmän förklaring angående giltighetstiden av viss utredning — uppgifter från betalningsmottagare eller besked av lokal skattemyndighet — har uppbördsnämnden icke kunnat meddela. I meddelandet nr 9 år 1946 har nämnden i detta avseende — under erinran att detta spörsmål gäller icke endast försäkringsanstaltens befattning med utbetalning av livränta utan även har avseende å fråga när en arbetsgivare i allmänhet kan anses ha skälig anledning underlåta verkställa skatteavdrag — framhållit, att om i besked från lokal skattemyndighet direkt finnes angivet, för vilken tid detsamma skall gälla, nytt besked bör inhämtas efter denna tids utgång. Om beskedet avses skola gälla tills vidare; dock längst till en viss angiven tidpunkt, torde arbetsgivaren icke ha anledning att under denna tid infordra nytt besked, såvida icke därunder sådana förhållanden komma till arbetsgivarens kännedom, att denne med iakttagande av normal aktsamhet har anledning befara, att ändrade inkomstförhållanden inträffat.

2) Ersättning i form av livränta.

Till en början omnämner ämbetsverket det fall, att viss del av en livränta utbetalas av riks försäkringsanstalten eller annan försäkringsinrättning, som handhar yrkesskadeförsäkringen, och en annan del av civilförvaltningen. Är den del av er-

sättningen, som utbetalas av civilförvaltningen den större gör ämbetsverket skatteavdrag, då beloppet överstiger 1.500 kronor för år, i annat fall icke. Berörda förhållanden kunna medföra att livräntan blir uppdelad i två delar, som var för sig icke uppgår till 1.500 kronor. Den skadade får i så fall icke vidkännas skatteavdrag.

Enligt uppbördsnämndens meddelande nr 3 år 1946 skall skatteavdrag verkställas å livränta endast till den del densamma för livräntetagaren utgör skattepliktig intäkt men frågan, huruvida skatteavdrag överhuvud taget skall göras, skall bedömas med hänsynstagande till livräntans bruttobelopp. Uppbär en livräntetagare från samma försäkringsanstalt flera livräntor, sammanlagt uppgående till ett årligt belopp överstigande 1.500 kronor, bör skatteavdrag ske även om de olika livräntebeloppen var för sig uppgå till högst 1.500 kronor.

Frågan om skatteavdrag skall göras eller ej bör bedömas med hänsyn tagen till huruvida från en och samma försäkringsanstalt till en förmånstagare utgående livränta överstiger — eller om flera livräntor utbetalas till förmånstagaren dessa tillsammans överstiga — 1.500 kronor för år. Civilförvaltningen har alltså att bedöma frågan under hänsynstagande endast till det livräntebelopp, som utbetalas av ämbetsverket.

Vid utfärdande av besked, att visst inkomstbelopp skall undantagas vid beräkningen av den preliminära skatten måste förutsättas att den lokala skattemyndigheten har tillgång till korrekta uppgifter om samtliga den skattskyldiges inkomster. De lokala skattemyndigheterna torde då i regel ange vid vilken inkomst och hos vilken arbetsgivare detta skall ske.

Ämbetsverket frågar vidare hur det skall förfaras med skatteavdrag i de fall, då ett större livräntebelopp avseende förfluten tid utbetalas på en gång.

Förevarande fall synes närmast jämförbart med det, då utbetalning sker på en gång av kapitalförsäkring, för vilken premier på grund av tjänst erlagts av arbetsgivaren och/eller den anställde (tjänstepensionsförsäkring), eller då utbetalning sker på grund av återköp av pensionsförsäkring. I denna fråga har uppbördsnämnden den 8 juli 1954 (nämndens tryckta meddelande nr 14 år 1954) meddelat förklaring. Därvid uttalades, att om engångsutbetalningen, eller, om utbetalningen sker vid flera tillfällen, summan av utbetalningarna under året icke uppgå till minst 1.500 kronor, skall skatteavdrag ej göras. Överstiger utbetalningen 1.500 kronor, föreligger avdragsskyldighet under förutsättning, att betalningsmottagaren har att erlagga preliminär A-skatt och att det utbetalade beloppet utgör dennes huvudsakliga inkomst av tjänst. Har betalningsmottagaren erhållit debetsedel å preliminär A-skatt, bör besked inhämtas från vederbörande lokala skattemyndighet, huruvida och efter vilka grunder skatteavdrag skall verkställas.

Vid utbetalning av engångsbelopp å livränta torde alltså besked i enlighet med ovanstående böra inhämtas från den lokala skattemyndigheten.

3) Ersättning för sveda och värk samt för lyte och men.

Skatteavdrag bör icke verkställas såvida icke fråga är om skadestånd i form av livränta.

4) **A-contoersättning.**

Ämbetsverket framhåller att vid utbetalning av à contoersättning ofta icke kan angivas hur sådan ersättning fördelar sig mellan grupperna 1—3 ovan. Vad speciellt angår uppdelningen mellan grupperna 1 och 2 måste ämbetsverket understundom avvakta beslut eller yttrande från riks försäkringsanstalten om när sjukdomstillståndet skall anses ha upphört och invaliditetstillstånd ha inträtt. Denna tidsgräns kan bli avgörande för när och i vilken omfattning avdrag för preliminär skatt skall ske. Beslut i berörda fråga anses av hänsyn till den skadades behov i allmänhet icke kunna avvaktas, innan utbetalning av ersättning göres. I sådana fall utgives ofta — utan att ställning tages till frågan hur beloppet skall fördelas på olika slag av ersättningar enligt grupperna 1—3 här ovan — ett belopp, vilket bedömes under alla förhållanden ligga inom det belopp, som den skadade vid en slutlig prövning kan komma att tillerkännas.

Huruvida och på vad sätt skatteavdrag skall göras vid utbetalning av ifrågakörande à contoersättningar måste bero på prövning från fall till fall. Kan vid utbetalningen antagas att ersättningen sannolikt kommer att hänföras till någon av ovan nämnda grupper 1—3, bör iakttagas vad nämnden ovan anför under de särskilda grupperna. I tveksamma fall kan besked lämpligen inhämtas från lokal skattemyndigheten, varvid ämbetsverket bör meddela samtliga de uppgifter, som kunna antagas ha betydelse vid prövning av ärendet. I samband härmed får nämnden erinra om att förmånstagare, som kan antagas vara berättigad att vid taxering erhålla extra avdrag på grund av nedsatt skatteförmåga, må genom jämkning beviljas nedsättning av den preliminära skatten. Vidare får nämnden erinra om möjligheten för lokal skattemyndighet att, då förutsättningarna härför föreligga, förordna om nedsättning av eller befrielse från skatteavdrag på grund av existensminimum.